

Datum besluitraad	: 24 februari 2015	Datum oordeelraad	: 27 januari 2015
Agendapunt	:	Datum B&W	: 6 januari 2015
Volgnummer	: 15.018 / 14bs01087	Programma begroting	: diverse programma's
Gewijzigd voorstel	:	Productnummer	: diverse producten
Portefeuillehouder	: M. van Dongen		
E-mail steller	: Arie.denBraber@veldhoven.nl		

Adviesnota raad

Een andere kijk op subsidies (kerntakendiscussie deel 1)

Samenvatting

Op 9 september 2014 heeft uw raad besloten een kerntakendiscussie te voeren in twee delen. Het eerste deel richt zich op alle subsidies van het WelzijnsBudgetPlan (WBP). In de meerjarenbegroting is vanaf 2016 een taakstellende opbrengst van € 200.000 opgenomen voor dit onderdeel van de kerntakendiscussie.

Tijdens het doorlopen van het traject inzake dat eerste deel is een andere kijk op subsidies ontwikkeld. Deze nieuwe kijk is uitgewerkt in de notitie "Een andere kijk op subsidies", die als bijlage I aan deze adviesnota is toegevoegd. De essentie van die andere kijk is dat een activiteit die een bijdrage levert aan één van de twee kerndoelen "Vitale samenleving" en "Goed leef- en woonklimaat", een kerntaak is waaraan subsidie verleend wordt. Bestaande subsidies voor activiteiten die geen of in onvoldoende mate een bijdrage leveren aan één van die twee kerndoelen, worden afgebouwd. Per 2017 levert dat structureel een besparing op van € 212.057, waarmee vanaf dat jaar structureel aan de taakstelling voldaan is.

In genoemde notitie wordt ook een aantal varianten genoemd om een onderscheid aan te brengen in de waardering van de subsidies voor de twee kerndoelen. In het voorstel van het college daarover wordt de hoogste prioriteit toegekend aan het kerndoel "Vitale samenleving". Voorgesteld wordt dan ook een andere verdeling van de subsidiegelden voor het kerndoel "Goed leef- en woonklimaat" en het kerndoel "Vitale samenleving" te realiseren. Dit door een korting toe te passen op de subsidies voor kerndoel "Goed leef- en woonklimaat".

De daarmee vrijkomende middelen worden niet bezuinigd, maar worden volledig geïnvesteerd in activiteiten voor het kerndoel "Vitale samenleving". De instellingen die gekort worden, kunnen aanvullende subsidie krijgen wanneer ze activiteiten verrichten die een bijdrage leveren aan dat kerndoel. Er wordt een lijst opgesteld van activiteiten waar deze instellingen op in kunnen schrijven. Ook niet gesubsidieerde instellingen kunnen hierop inschrijven.

Het vergt de nodige tijd om de systematiek van subsidieverlening aan te passen aan de nieuwe opzet. Om die reden wordt 2016 een overgangsjaar waarin alle subsidies worden verleend op basis van niveau 2015 met uitzondering van:

- die subsidies waarvan op voorhand duidelijk is dat die aan geen of onvoldoende aan beide kerndoelen bijdragen. Die worden namelijk afgebouwd vanaf 2016;
- de subsidies van de professionele instellingen die betrokken zijn bij het invullen van de bezuinigingsopgave van 1 miljoen euro.

Beslispunten

1. De subsidieverordening aan te gaan passen door daarin de kerndoelen "Vitale samenleving" en "Goed leef- en woonklimaat" op te nemen als toetsingskader voor subsidieaanvragen en daarbij te bepalen dat activiteiten die bijdragen aan één van de twee kerndoelen, subsidiabele kerntaken zijn.
2. In de aan te passen subsidieverordening verder op te nemen dat:
 - a. een onderscheid gemaakt wordt in de waardering van de twee kerndoelen door een korting toe te passen op de subsidies voor het kerndoel "Goed leef- en woonklimaat";
 - b. het budget dat vrijvalt door de korting sub a beschikbaar te stellen voor subsidies voor activiteiten ten behoeve van het kerndoel "Vitale samenleving";
 - c. genoemde korting niet wordt toegepast op de subsidies aan de professionele instellingen.
3. De beslispunten 1 en 2 toe te passen op de huidige subsidies uit het WelzijnsBudgetPlan en aldus:
 - a. het voornemen uit te spreken om alle subsidies die genoemd zijn in Bijlage II categorie A (subsidies voor activiteiten die een bijdrage leveren aan het Kerndoel "Vitale samenleving") per 2017 een subsidie te verlenen gelijk aan de subsidie voor 2015 en 2016;
 - b. het voornemen uit te spreken om alle subsidies die genoemd zijn in Bijlage II categorie B (subsidies voor jeugdactiviteiten die een bijdrage leveren aan het Kerndoel "Goed leef- en woonklimaat") voor de budgetperiode 2017-2019 met 15% te korten. Genoemde instellingen kunnen een aanvraag doen voor een aanvullende subsidie voor die periode door in te schrijven op één van de activiteiten van de op te stellen lijst van "Extra gesubsidieerde activiteiten kerndoel Vitale samenleving";
 - c. het voornemen uit te spreken om alle subsidies die genoemd zijn in Bijlage II categorie C (subsidies voor activiteiten van/voor volwassenen die een bijdrage leveren aan het Kerndoel "Goed leef- en woonklimaat") voor de budgetperiode 2017-2019 met 25% te korten. Genoemde instellingen kunnen een aanvraag doen voor een aanvullende subsidie voor die periode door in te schrijven op één van de activiteiten van de op te stellen lijst van "Extra gesubsidieerde activiteiten kerndoel Vitale samenleving";
 - d. alle subsidies die genoemd zijn in Bijlage II categorie E en die niet of in onvoldoende mate bijdragen aan één van de twee kerndoelen per 2016 in twee jaar af te bouwen.
4. De financiële consequenties voor 2016 te betrekken bij de afwegingen rondom de begroting 2016.

Inleiding

De gemeente verstrekt jaarlijks een aanzienlijk bedrag aan subsidies. Voor de kerntakendiscussie over subsidies heeft ons college het uitgangspunt gehanteerd dat er een andere verdeling moet komen van de schaarse middelen, vooral ook gelet op de grote (zeker ook financiële) opgave die de gemeente heeft inzake de nieuwe taken die het Rijk met een aanzienlijke korting naar de gemeente heeft overgeheveld (transities). De transities en de daaruit voortvloeiende transformatie beogen een kanteling in de samenleving te bewerkstelligen. Een kanteling van het subsidiestelsel richting het sociaal domein is aangewezen om de (wettelijke) doelen van de transities te bereiken en daarbij binnen de financiële kaders van budgettaire neutraliteit te blijven.

Dit uitgangspunt is leidend geweest in een aantal ambtelijke werksessies. De uitkomsten daarvan zijn gebruikt als input voor de bijeenkomsten van de klankbordgroep vanuit uw raad. Anders dan is opgenomen in het besluit van uw raad over de kerntakendiscussie waren niet alle fracties in die klankbordgroep vertegenwoordigd.

Het traject heeft uiteindelijk geleid tot een nieuwe, andere kijk op subsidies, die is uitgewerkt in bijgevoegde notitie "Een andere kijk op subsidies".

Keuze uit varianten

In deze notitie worden diverse varianten, voor uw raad keuzemogelijkheden, genoemd voor de inhoud van de nieuwe aanpak. Die keuzemogelijkheden betreffen:

- a. de indeling van een subsidie in een categorie;
- b. wel of geen onderscheid maken in de waardering van beide kerndoelen en dus wel of niet de subsidies in de categorie van het kerndoel "Goed leef- en woonklimaat" korten;
- c. de omvang van de kortingspercentages;
- d. wel of niet een lager kortingspercentage toepassen op activiteiten voor jeugdigen.

In voorliggende adviesnota is de keuze van het college verwerkt.

Relevante (wettelijke) beleidskaders

- Besluit gemeenteraad 9 september 2014 over het procesvoorstel kerntakendiscussie
- Taakstelling van € 200.000 in meerjarenbegroting (per 2016)
- Besluiten over het sociaal domein: Kadernota Maatschappelijke Participatie, Nota Jeugdhulp, Nota AWBZ/Wmo, Nota Participatiewet
- Afwegingskader bezuinigingen, vastgesteld door uw raad in mei 2011
- Algemene wet bestuursrecht

Beoogd effect

Met behoud van een basisniveau van activiteiten voor een goed leef- en woonklimaat, de preventieve activiteiten in het sociaal domein versterken, waardoor een geringer beroep op de dure transitie middelen wordt gedaan.

Argumenten

1.1. De twee kerndoelen richten zich op ontwikkelingen en behoeften in de samenleving die dermate belangrijk zijn dat ondersteuning daarvan voor de gemeente een kerntaak is

Zoals aangegeven in hoofdstuk 3 van de notitie "Een andere kijk op subsidies" is er aanleiding de veelheid aan doelen voor subsidies in het huidige WBP te verminderen en tegelijkertijd te actualiseren. De twee nu geformuleerde kerndoelen sluiten aan bij de huidige ontwikkelingen en behoeften in de samenleving. Het verstrekken van subsidies door de gemeente aan activiteiten voor die kerndoelen is een adequate ondersteuning van die ontwikkelingen en een passende bijdrage om aan die behoeften tegemoet te komen.

2.1. De grote (ook financiële) opgave op het terrein van het sociaal domein noodzaakt tot een kanteling in het subsidiesysteem.

Er kan voor gekozen worden om de twee kerndoelen en de activiteiten die daarvoor worden uitgevoerd, gelijkelijk te waarderen. Het grote (ook financiële) belang dat aan het sociaal domein moet worden toegekend, rechtvaardigt volgens het college echter een onderscheid in die waardering. Om de financiële risico's inzake de uitvoering van de transitie zoveel mogelijk te beperken, moet namelijk vooral ingezet worden op versterking van de basisstructuur, de onderste van de drie lagen van de piramide die een belangrijke rol speelt bij de uitvoering van de transitie. Die versterking kan gerealiseerd worden door een kanteling in het subsidiesysteem middels een herverdeling van de middelen voor beide kerndoelen. De vrijkomende middelen door een korting op de subsidies voor het kerndoel "Goed leef- en woonklimaat" worden

volledig ingezet voor activiteiten voor het kerndoel "Vitale samenleving" waaraan behoefte is om de transities goed uit te kunnen voeren.

In de notitie "Een andere kijk op subsidies" zijn in hoofdstuk 4 de redenen aangegeven waarom het niet aangewezen is om een korting toe te passen op de subsidies van de professionele instellingen die ingedeeld worden in de categorie kerndoel "Goed leef- en woonklimaat".

3a.1. De gesubsidieerde activiteiten in deze categorie dragen inhoudelijk en financieel bij aan de uitvoering van de transities in het sociaal domein

De collectieve voorzieningen, waartoe de subsidies die bijdragen aan het kerndoel "Vitale samenleving" moeten worden gerekend, spelen een belangrijke rol in het preventieve proces bij de uitvoering van de transities. De preventieve activiteiten moeten een beroep op de dure voorzieningen voorkomen.

Bij sommige subsidies in deze categorie is er mogelijk sprake van overlapping van activiteiten. Dit wordt in het kader van de uitwerking nader onderzocht. Voor nadere informatie hierover wordt korthedshalve verwezen naar hoofdstuk 6 van bijgevoegde notitie.

3b+c.2 Van de betrokken gesubsidieerde instellingen in deze categorieën mag ook een verantwoordelijkheid gevraagd worden voor een bijdrage aan het kerndoel "Vitale samenleving".

Aan de gesubsidieerde activiteiten die bijdragen aan het kerndoel "Goed leef- en woonklimaat" kan zonder meer belang toegekend worden. Tot deze categorie behoren immers onder meer de activiteiten van verenigingen, die inwoners in staat stellen een sport of kunst te beoefenen, zich daardoor te ontplooiën, te recreëren. Veldhoven mag zich zeker gelukkig prijzen met het actief aanwezig zijn in de samenleving van zoveel verenigingen.

De gemeente staat echter voor de grote uitdaging om binnen de financiële kaders van het rijk de transities uit te voeren. Dat is niet mogelijk zonder dat ook de samenleving en dus ook bedoelde verenigingen daarvoor verantwoordelijkheid nemen. Vanuit die optiek mag aan de verenigingen gevraagd worden om naast het met elkaar beoefenen van de hobby, met elkaar een bijdrage te leveren aan het kerndoel "Vitale samenleving". Indien ze daartoe bereid zijn, kunnen ze een deel van of het gehele subsidiebedrag dat ze kwijt zijn door de korting, weer terugverdienen middels activiteiten ten behoeve van het kerndoel "Vitale samenleving". De instelling kan er ook voor kiezen dat niet te doen en op een andere wijze de korting op te vangen.

Op grond van het afwegingskader bezuinigingen, dat door uw raad is vastgesteld, wordt een lager (15% in plaats van 25%) kortingspercentage voorgesteld voor subsidies ten behoeve van jeugdactiviteiten.

3d.1. Activiteiten die niet of onvoldoende bijdragen aan één van de twee kerndoelen, zijn geen subsidiabele kerntaken.

Het formuleren van kerndoelen is bedoeld om een onderscheid aan te brengen tussen de activiteiten die als kerntaak gezien moeten worden en de activiteiten waarvoor dat niet geldt. De activiteiten die tot de laatste categorie behoren kunnen zeker belangrijk zijn, maar het sociaal domein vraagt om een andere prioritering van hetgeen belangrijk is. Vanuit die optiek past het om de subsidie voor activiteiten die niet als een kerntaak beschouwd worden, te beëindigen.

Om instellingen voldoende tijd te geven zich op die nieuwe situatie voor te bereiden c.q. lopende verplichtingen af te werken, wordt een afbouwperiode van twee jaar gehanteerd. Per 2016 vervalt voor betrokken instellingen de helft van de subsidie, per 2017 krijgen ze geen subsidie meer.

Kanttekeningen en risico's

3.1. De voorgestelde indeling in categorieën kan discutabel gevonden worden.

De omvang van het aantal subsidies, de diversiteit en de juridische aspecten van subsidies bemoeilijken vaak de discussies over subsidies. Die discussie worden nog lastiger wanneer in het kader van bezuinigingen of een andere systematiek subsidies in categorieën ingedeeld worden. Gevonden zou namelijk kunnen worden dat een instelling activiteiten verricht die zowel bijdragen aan het ene alsook aan het andere kerndoel. In de praktijk zal dat ook het geval zijn. Bij de nu voorliggende indeling is gekeken aan welk kerndoel de activiteiten van een instelling in hoofdzaak bijdragen.

3.2. Ook het toepassen van een kortingspercentage kan discutabel gevonden worden

Bij elk kortingspercentage kan de vraag gesteld worden op welke wijze, op basis van welke logische redenering dat percentage tot stand gekomen is. De percentages waarvoor het college gekozen heeft, zijn een inschatting van een combinatie van argumenten voor wat verdedigbaar, haalbaar en nodig is.

Dit laat onverlet dat uw raad een andere inschatting kan maken en voor een andere variant qua kortingspercentage kan besluiten. In hoofdstuk 4 van de notitie worden de varianten (en de daarbij horende financiële consequenties) waarvoor het college niet gekozen heeft, aangegeven.

Financiën

In hoofdstuk 7 van de notitie "Een andere kijk op subsidies" zijn de financiële consequenties van de nieuwe aanpak verwerkt.

De afbouw van subsidies voor activiteiten die niet bijdragen aan één van de twee kerndoelen levert in 2016 een besparing op van € 122.588,50 en per 2017 structureel een besparing van € 212,057. In structurele zin wordt de taakstelling van € 200.000 dus behaald, voor 2016 echter niet. In beslispunt 4 wordt voorgesteld de financiële consequenties voor 2016 te betrekken bij de afwegingen rondom de begroting 2016.

De korting van 15% op de subsidies in Bijlage II categorie B (subsidies voor jeugdactiviteiten die een bijdrage leveren aan het kerndoel "Goed leef- en woonklimaat") levert voor het subsidietijdvak 2017-2019 jaarlijks een bedrag op van € 35.284 (A)

De korting van 25% op de subsidies in Bijlage II categorie C (subsidies voor activiteiten van/voor volwassenen die een bijdrage leveren aan kerndoel "Goed leef- en woonklimaat") levert voor dat subsidietijdvak jaarlijks een bedrag op van € 136.765 (B)

In totaal een bedrag van € 172.049 (A + B).

Dit bedrag wordt beschikbaar gehouden om in te zetten voor een aanvullende subsidie voor die instellingen die met een korting geconfronteerd worden en voor een subsidie aan instellingen die niet in het WBP zijn opgenomen en die succesvol een subsidieaanvraag doen op basis van de nog op te stellen lijst "Extra gesubsidieerde activiteiten kerndoel Vitale samenleving".

Indien in de praktijk niet voor het volledige bedrag een beroep op (aanvullende) subsidie wordt gedaan, zal een eventueel overschot worden opgenomen in het jaarrekeningresultaat.

Communicatie en samenspraak

De instellingen waarvan de subsidie valt in de categorie "afbouw van de subsidie in twee jaar", zijn voorafgaand aan het in procedure brengen van dit advies geïnformeerd over de mogelijkheid dat de subsidie per 2016 wordt afgebouwd.

Alle andere instellingen hebben na het besluit van het college om deze adviesnota aan uw raad voor te leggen een brief ontvangen waarin zij worden geïnformeerd over de inhoud van dit voorstel.

Uitvoering / planning

Na het besluit van uw raad zal de uitwerking van de nieuwe opzet ter hand worden genomen, conform de werkwijze zoals opgenomen in hoofdstuk 6 van bijgevoegde notitie "Een andere kijk op subsidies".

Bij de uitwerking vooruitlopend op de budgetafspraken voor het nieuwe subsidietijdvak 2017-2019 zal er kritisch op toegezien worden dat alle activiteiten van de instelling een bijdrage leveren aan het kerndoel, waarbij men is ingedeeld. Dit geldt ook voor de instellingen die zijn ingedeeld in de categorie Vitale Samenleving. Die behouden weliswaar hun subsidiebedrag, maar de voorwaarden en prestatie-eisen kunnen veranderen. Dat kan ook als gevolg van het streven om overlapping en versnippering van subsidies te voorkomen.

De resultaten van de uitwerking zullen eind 2015 voor besluitvorming worden voorgelegd. Dan ook kan het voornemenbesluit zoals in deze adviesnota verwoord in beslispunten 3 worden omgezet in een definitief besluit.

Bijlagen

- I: Notitie "Een andere kijk op subsidies"
- II: Indeling van subsidies in categorieën

Resultaat van de behandeling in de oordeelsvormende raad

Reactie college n.a.v. behandeling in de oordeelsvormende raad

Burgemeester en wethouders van Veldhoven,

H.J. de Ruiter
secretaris

drs. J.M.L.N. Mikkers
burgemeester